

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 10601/08

בפני : כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין
כבוד השופטת א' פרוקצ'יה
כבוד השופטת ע' ארבל

המערערים : 1. שלומי סבירו
2. יעקב סבירו

נגד

המשיבה : מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע
מיום 18.11.08 בת"פ 8170/07 שניתן על ידי כבוד השופט
י' צלקובניק

תאריך הישיבה : ט' באדר תשס"ט (5.3.09)

בשם המערערים : עו"ד ר' ליטן

בשם המשיב : עו"ד ר' זוארץ-לוי

שירות המבחן : גב' ב' וייס

פסק-דין

השופטת ע' ארבל:

1. בפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט י' צלקובניק) אשר גזר על המערערים 40 חודשי מאסר, מתוכם 20 לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרם, והיתר מותנה לתקופה של 3 שנים שלא יעברו עבירת אלימות מסוג פשע נגד זולתם. בנוסף, נגזר על כל אחד מהנאשמים תשלום פיצוי למתלונן בסך 15,000 ₪.

2. המערערים הורשעו על-פי הודאתם בעבירות תקיפה בנסיבות מחמירות במספר אירועים, לפי סעיף 380 בנסיבות סעיף 382(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977. על-פי

עובדות כתב האישום המתוקן, בהן הורשעו המערערים, השניים, שהינם אחים, חשדו במתלונן כי גזל מכשיר טלפון סלולארי ממכרה שהתארכה בביתם, ואף שאיים על אחותם. ביום 27.5.2007 ארכו המערערים למתלונן, תפסוהו והכוהו בכל חלקי גופו בבעיטות ואגרופים, והמערער 2 אף ניסה לחנקו, זאת עד שעובר אורח נחלץ לעזרתו של המתלונן ושם קץ לאלימות. באותו הלילה, עת שנכנס המתלונן לחצר ביתם של המערערים, תפסו בו השניים פעם נוספת, הכו אותו, הפילוהו ארצה בעוד המערער 1 כובל את כפות ידיו באזיקים, והמשיכו להכותו בעודו שוכב על הארץ וידיו כבולות. המערערים הכניסו את המתלונן לרכבם, ונסעו עימו לשכונה בדרום העיר באר שבע, שם עצרו את הרכב והמשיכו במסכת האלימות נגדו, תוך שהם מכים בו ומצליפים בגבו בכבל. כתוצאה ממעשי התקיפה נגרמו למתלונן חבלות ושטפי דם בפלג גופו העליון והוא נזקק לטיפול רפואי.

2. גזר הדין קמא לקח בחשבון לקולא את הודאתם של המערערים, העובדה שלא ניהלו הגנת סרק ושחסכו בזמן שיפוטי. המלצתו הטיפולית של שירות המבחן בעניין המערער 1 גם היא נלקחה בחשבון, על אף שהוגדרה כ'המלצה דחוקה' במסגרת הנסיבות. מנגד, לחומרא נשקלו חומרת האלימות אותה הפגינו המערערים, העובדה שעשו הם דין לעצמם, עברם הפלילי של המערערים, הצורך בהרתעה בעבירות אלימות מהסוג המדובר, כמו גם חלקים מתסקירי המבחן הדנים בסיכון הנשקף מהמערערים, באי ההפנמה מלאה של השלכות המעשים מצד המערער 2, ובמעילת האמון מצד המערער 1 שהיה אסיר ברישיון בעת ביצוע העבירות.

3. על גזר הדין הוגש הערעור שבפנינו, במסגרתו טוען בא כוח המערערים כי החמיר בית המשפט קמא יתר על המידה בעונשם של המערערים. הן בהודעת הערעור והן בטיעונים בעל פה בפנינו, שוטח בא כוח המערערים מגוון טענות הנוגעות לחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, שהותם של המערערים במעצר ובמצר בית לתקופה מסוימת, אי אימוץ המלצות שירות המבחן על ידי בית המשפט, והעדר התייחסות מספקת לנסיבות האישיות של המערערים ולעובדה שהודו בהזדמנות הראשונה וחסכו זמן שיפוטי. כמו כן, טוען הוא שבגזר הדין לא נעשתה הבחנה מספקת בין נסיבותיהם של שני המערערים, אשר לטענתו דורשת הבדלה בענישה שראוי שתיגזר על כל אחד מהם.

4. לאחר עיון מעמיק בגזר הדין קמא, בהודעת הערעור ובטענות הצדדים בעל פה, אנו סבורים כי דין הערעור להידחות. גזר דינו של בית המשפט המחוזי הינו מקיף ומפורט, ומתייחס למכלול השיקולים שעמדו בפניו, שהינם אותם השיקולים העומדים

בפנינו כיום. חלוף הזמן במקרה זה אינו מהותי, ואף ניתן ללמוד משני תסקירי שירות המבחן המשלימים שהונחו בפנינו, כי הזמן שחלף לא תרם באופן משמעותי להפנמת מהות ההתנהגות האלימה והשלכותיה על ידי המערערים.

בית המשפט קמא קבע כי חלקם של המערערים בכיצוע העבירה שווה הוא, ואף בא כוח המערערים אינו חולק על קביעה זו. ניתן לומר שהשיקולים לזכותו ולחובתו של כל אחד מהמערערים מתקזזים הם, ויוצרים מצב מאוזן שהצדיק התייחסות עונשית שווה לשני המערערים בגזר הדין. בעוד יש לשקול לחובת המערער 1 את העובדה שהיה אסיר ברישיון בעת ביצוע העבירה ומעל באמון שניתן בו על ידי הרשויות, לחובת המערער 2 עומדת אי ההפנמה מצידו של מעשיו והשלכותיהם, והעובדה שהתסקיר שהוגש בעניינו היה אף מחמיר מזה שנערך בעניין המערער 1. על שום כך, אין בטענת אי השוויון כדי להצדיק התערבות של ערכאת הערעור בגזר הדין.

5. עובדות כתב האישום המתוקן הינן חמורות ביותר ומציגות סיטואציה בה המערערים החליטו לקחת את החוק לידיהם ולנקום על חשדות אלו ואחרים שהיו להם כנגד המתלונן. המערערים עשו שימוש באלימות קשה ובוטה כנגד המתלונן וגרימת חבלות לגופו, תוך סיכול יכולתו להתנגד להם, בין היתר על ידי כבילת ידיו. בעברם הציגו המערערים דפוסים אלימים אשר באו לידי ביטוי בעברם הפלילי של השניים, הכולל עבירות אלימות שונות. הן במעשיהם במסגרת העבירות נשוא תיק זה, והן מתסקירי שירות המבחן, עולה כי על אף הודאתם במעשים המיוחסים להם השניים לא הפנימו באופן מלא את חומרת השימוש באלימות ולקחת החוק לידיהם. לשם כך, ולשם הרתעת הרבים מביצוע עבירות אלימות מסוג זה שהפכו שכיחות יתר על המידה במחוזותינו, נדרשת ענישה משמעותית ומחמירה אשר תסייע בשירוש התופעה. ובעבר כבר ציינתי כי:

“על עבירות אלימות דובר רבות בתקופה האחרונה בבית משפט זה, וזאת לאור החשש כי תופעה זו הולכת ומתפשטת בחברה הישראלית, כאשר אנו עדים לא אחת לפתרון סכסוכים בדרכי אלימות ואף להפעלת אלימות בעבור עניינים של מה בכך. מוסכם על כולם כי על בית המשפט, אשר בתוך עמו הוא יושב, להירתם למאבק בנגע האלימות באמצעות הטלת עונשים מרתיעים בעבירות אלימות” (ע”פ 6867/06 עזאם נ’ מדינת ישראל (טרם פורסם, 12.10.08)).

ובפרשה נוספת ציינתי:

“רבות נאמר בכתי המשפט על תופעת האלימות הפושה בחברה הישראלית ועל הצורך של איחוד כוחות של כל הרשויות לצורך מלחמה בתופעה זו. תפקידו של בית המשפט במאבק הוא הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים על הנוקטים באלימות לפתרון סכסוכים, על מנת להעביר מסר, הן לעברייני האינדיווידואלי, והן לעבריינים הפוטנציאלים ולחברה כולה, כי אין החברה טולרנטית להתנהגויות מעין אלה” (ע”פ 4173/07 פלוני נ’ מדינת ישראל (טרם פורסם, 16.8.07)).

בחינה יסודית של מאזן השיקולים לחומרא ולקולא המפורטים לעיל, מביאה למסקנה שאין מקום להתערבות בגזר דינו של בית המשפט קמא, אשר מספק איזון סביר וראוי למכלול השיקולים, מחד השימוש באלימות החמורה תוך לקיחת החוק לידיים, הנזק הקשה שנגרם אשר לא הופנם כיאות על ידי המערערים וכן עברם הפלילי של השניים, ומאידך, הודאתם של המערערים, שיתוף הפעולה מצידם, החיסכון בזמן שיפוטי, משך מעצר הבית, ונסיבותיהם האישיות של השניים. על פי נתונים אלו ניתן אף לומר שמדובר בדין המקל עם המערערים לאור חומרת מעשיהם והנזק שגרמו. גם בחריגה מהמלצת שירות המבחן אין כדי לפגום בסבירותו של גזר הדין, אשר כידוע, כשמה כן היא, המלצה בלבד, ממנה לא התעלם בית המשפט קמא, אלא לקחה בחשבון כאחד השיקולים המהותיים בקביעת הענישה הראויה למערערים.

אשר על כן, יש לדחות את הערעור, ולהותיר את גזר הדין על כנו, והמערערים ישלימו את ריצוי עונשם בהתאם לגזר דינו של בית המשפט המחוזי.

ש ו פ ו ת

המשנה לנשיאה א’ ריבלין:

אני מסכים.

המשנה לנשיאה

השופטת א’ פרוקצ’יה:

אני מסכימה.

ש ו פ ו ת

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת ע' ארבל.

ניתן היום, ב' בסיון תשס"ט (25.5.09).

שופטת

שופטת

המשנה לנשיאה